

ปัญหาในการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา โดยเปรียบเทียบ
พนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ปรีชา วงษ์สุวรรณ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ปีการศึกษา พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ปัญหาในการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา โดยเปรียบเทียบ
พนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ปรีชา วงษ์สุวรรณ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ปีการศึกษา พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

PROBLEMS IN EXERCISING THE AUTHORITY OF PARLIAMENTARY POLICE
OFFICERS COMPARED TO ADMINISTRATIVE STAFF AND POLICE OFFICERS

PREECHA WONGSUWAN

THIS THESIS IS PART OF A DEGREE PROGRAMME STUDY

MASTER OF LAWS

FACULTY OF LAW

FACULTY OF LAW, BANGKOK THONBURI UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2025

COPYRIGHT OF BANGKOK THONBURI UNIVERSITY

ปัญหาในการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา โดยเปรียบเทียบ

พนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ปรีชา วงษ์สุวรรณ

คณะนิติศาสตร์

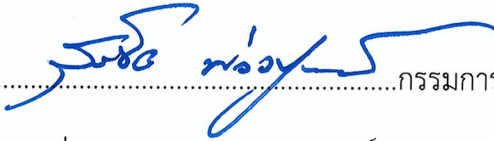
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
มีมติว่าเป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพ จึงขอเสนอให้รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสงี่ยม บุษบาบาน)

.....กรรมการ/อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุรัชย์ พ่วงชูศักดิ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วศิน พัฒนฉัตร)

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์

.....คณบดี

(พลตำรวจตรี ดร.ทีป ราญสรระน้อย)

วันที่ เดือน พ.ศ.

**ชื่อสารนิพนธ์ : ปัญหาในการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา โดยเปรียบเทียบ
พนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ**

ผู้ทำสารนิพนธ์ : นายปรีชา วงษ์สุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษา ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุรชัย พ่วงชูศักดิ์

ปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา : 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ การใช้อำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ และตำรวจรัฐสภา 2. ศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในเรื่องการใช้อำนาจหน้าที่ของ ตำรวจรัฐสภาในต่างประเทศและของประเทศไทย 3. วิเคราะห์หาแนวทางในการใช้อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาไทย ให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับหลักสากล และ 4. ให้ได้แนวทางที่มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับหลักสากลในการใช้อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาไทย ทั้งในบริเวณรัฐสภาและภายนอกบริเวณรัฐสภา

รูปแบบการวิจัยการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Quality Research) ซึ่งผู้ศึกษาทำการค้นคว้าข้อมูลจากทัศนคติ มุมมองของผู้ศึกษา โดยนำเสนอวิธีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาจากการวิจัยเอกสาร (Study from documentary research) เป็นการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา หนังสือ เอกสารรายงานประจำปี เอกสารรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์ ระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ และสืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet) ที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ปัญหาในการใช้อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภา โดยเปรียบเทียบ พนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้อำนาจของตำรวจรัฐสภาไทยสามารถสรุปได้ใน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) สถานะเชิงกฎหมายไม่ชัดเจน (2) ประเทศไทยมี “ช่องว่างทางกฎหมาย” ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของปัญหาการใช้อำนาจ (3) การเพิ่มประสิทธิภาพต้องดำเนินควบคู่ทั้ง “การกำหนดอำนาจ” และ “การควบคุมอำนาจ” (4) รูปแบบที่เหมาะสมกับประเทศไทยคือ “รูปแบบผสม (Hybrid Model)” ระหว่างการใช้อำนาจเฉพาะพื้นที่และการบูรณาการกับหน่วยงานอื่น จึงมีความคิดเห็นว่าการแก้ปัญหาในการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาต้อง “ปฏิรูปเชิงระบบ” มากกว่าการแก้ปัญหเฉพาะจุด

คำสำคัญ : การใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา การใช้อำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง การใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

Thesis Title: Problems in the Exercise of Authority by Parliamentary Police Officers
Compared with Administrative Staff and Police Officers

Thesis Author: Mr. Preecha Wongsuwan **Advisor:** Second Lieutenant Dr. Surachai Puangchusak

Degree: Master of Laws Academic **Year:** 2025

Abstract

This research aims to: 1. Study theoretical concepts regarding the exercise of authority by administrative staff, police officers, and parliamentary police. 2. Compare legal measures concerning the exercise of authority by parliamentary police in foreign countries and in Thailand. 3. Analyse ways to make the exercise of authority by Thai parliamentary police more effective and in line with international standards. and 4. To find effective approaches comparable to international standards in the exercise of authority by Thai parliamentary police both within and outside the parliamentary premises.

The research design of this study is qualitative research, in which the researcher collects information from attitudes and perspectives. It presents the methods of study and data collection. Research from documentary sources involves studying, researching, and gathering information from textbooks, books, annual reports, research reports, theses, publications, government agency database systems, and searching electronic media (Internet) within the country to use as information regarding concepts and theories related to the issue of the use of authority by parliamentary police officers, by comparing administrative staff and police officers.

Research findings indicate that the issue of the use of power by Thai parliamentary police can be summarised in four main points: (1) unclear legal status, (2) Thailand has a 'legal gap' which is the main cause of power misuse, (3) enhancing effectiveness requires both 'defining authority' and 'controlling authority,' (4) the model suitable for Thailand is a 'hybrid model' combining localised power use and integration with other agencies. Therefore, it is suggested that addressing the misuse of power by parliamentary police officers requires a 'systemic reform' rather than solving isolated problems.

Keywords: Parliamentary police officers, administrative staff, police officers, awareness, effectiveness, ease of work

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายวิเชียน วงษ์สุวรรณ บิดาผู้มีพระคุณ เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาททั้งความรู้ ให้กำลังใจ ความห่วงใยเสมอมา และเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยฝ่าฟันอุปสรรคจนทำให้สำเร็จ และ นางบำรุง มณีวงศ์ ผู้คอยอุ้มชูและเลี้ยงดูด้วยความทนุถนอมมาโดยตลอด ข้าพเจ้าซาบซึ้งในพระคุณของท่าน จึงขอขอบคุณท่านอย่างสูงสุด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ที่ปรึกษา ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุรัชย์ พวงชูศักดิ์ ดุษฎีนิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ มาด้วยดีตลอด จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบคุณ อาจารย์ผู้สอน วิชา ระเบียบวิจัยทางกฎหมาย LAW502 ศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี วงษ์วิจิต เป็นอย่างสูงที่ช่วยให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัย ขอขอบคุณ อธิการบดี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี คณบดี คณะนิติศาสตร์ อาจารย์ผู้สอนวิชาต่างๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆท่าน ที่มีส่วนร่วม กับผลงานวิจัยนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ปรีชา วงษ์สุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
1.3 ขอบเขตการวิจัย	11
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย	11
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	12
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ (Concept of perception)	15
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์ (Concept of situation analysis)	18
2.3 แนวคิดทฤษฎีบทบาทของตำรวจและการใช้กำลัง (Police Use of Force Theory)	20
2.4 แนวคิดทฤษฎีอำนาจตามกฎหมาย (Rational-Legal Authority)	23
2.5 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภา (Theoretical concepts regarding the powers and duties of parliamentary police)	26
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Concepts of improving work performance)	28
2.7 ทฤษฎีหลักนิติธรรม (The theory of the rule of law)	31
2.8 ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของความผิด (Theory on the elements of a crime)	32
2.9 ทฤษฎีหลักความผิดส่วนบุคคล (Principle of Individual Responsibility)	35
2.10 ทฤษฎีกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal justice process theory)	39
2.11 ทฤษฎีการรักษาความสงบเรียบร้อย (Theory of maintaining order)	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.12 ทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก (Proactive crime prevention theory)	42
2.13 ทฤษฎีการรักษาความปลอดภัย (Security theory)	44
2.14 ทฤษฎีการตอบสนองต่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน (Emergency Response Theory)	46
2.15 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Relevant laws and regulations)	48
บทที่ 3 มาตรการทางกฎหมายในเรื่องของตำรวจรัฐสภาในต่างประเทศและของประเทศไทย	
3.1 ตำรวจรัฐสภาในต่างประเทศ	50
3.1.1 สหรัฐอเมริกา	50
มาตรการทางกฎหมายของตำรวจรัฐสภาสหรัฐอเมริกา (United States Capitol Police) (USCP)	52
3.1.2 สหราชอาณาจักร	54
มาตรการทางกฎหมายของตำรวจรัฐสภาสหราชอาณาจักร (Legal measures of the UK Parliamentary police)	55
3.1.3 สาธารณรัฐฝรั่งเศส	58
มาตรการทางกฎหมายของตำรวจรัฐสภาสาธารณรัฐฝรั่งเศส (Legal measures of the National Police of the French Republic)	60
3.2 ตำรวจรัฐสภาประเทศไทย	
3.2.1 อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาประเทศไทย (The powers and duties of the Thai parliamentary police)	62
มาตรการทางกฎหมายของ ตำรวจรัฐสภาประเทศไทย (The powers and duties of the Thai parliamentary police)	64
บทที่ 4 วิเคราะห์หาแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาไทย ให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่าหลักสากล	
4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบ อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภา พนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ	68
4.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับ “อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภา	71

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 การเชื่อมโยง “ การเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับต่างประเทศ ” เข้ากับ ปัญหาการใช้อำนาจของตำรวจรัฐสภาไทย	74
4.4 บทบาทและหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาตามมาตรฐานสากล	80
4.5 ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจรัฐสภา	81
4.6 แนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจรัฐสภา	81
บทที่ 5 สรุปผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปการวิจัย	86
5.2 ข้อเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	94
ข้อมูลผู้วิจัย	101

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางเปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ตำรวจรัฐสภา 4 ประเทศ	66
2	ตารางเปรียบเทียบเชิงวิเคราะห์	70
3	สรุปเชิงเปรียบเทียบ	73

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประวัติตำรวจรัฐสภา ในระยะเริ่มต้นของแนวคิด “ตำรวจรัฐสภา” (ยุโรป-อเมริกา ค.ศ. 18–19) แนวคิดของตำรวจรัฐสภาเกิดขึ้นพร้อมกับการพัฒนาระบบรัฐสภาในยุโรปและอเมริกา ในระยะแรกยังไม่มีหน่วยตำรวจเฉพาะ แต่ใช้ทหารรักษาพระองค์ เจ้าหน้าที่ราชสำนัก และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของอาคาร ทำหน้าที่หลักก็คือ การรักษาความสงบในสภา การควบคุมผู้เข้าฟังการประชุม และการป้องกันการก่อความวุ่นวายทางการเมือง ต่อมาเมื่อรัฐสภามีบทบาทมากขึ้น และเกิดเหตุการณ์รุนแรงหลายครั้ง ประเทศต่าง ๆ จึงได้ริเริ่มจัดตั้งหน่วยตำรวจเฉพาะด้านรัฐสภา ระยะจัดตั้งหน่วยตำรวจรัฐสภาอย่างเป็นระบบ (คริสต์ศตวรรษที่ 19–20) สหรัฐอเมริกา (United States of America) มีหน่วยที่สำคัญ คือ United States Capitol Police เริ่มมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสภาองเกรส ตั้งแต่ ปี 1828 พัฒนาเป็นหน่วยตำรวจเต็มรูปแบบในปี 1935 ปัจจุบันเป็นหน่วยบังคับใช้กฎหมายระดับรัฐบาลกลาง สาเหตุที่ต้องพัฒนาเป็นตำรวจเฉพาะ ได้แก่ การลอบทำร้ายผู้นำทางการเมือง เหตุวางระเบิดในอาคารรัฐสภา การชุมนุมทางการเมืองขนาดใหญ่¹ สหราชอาณาจักร (United Kingdom) มีหน่วยที่รับผิดชอบ คือ Parliamentary and Diplomatic Protection Command อยู่ภายใต้ Metropolitan Police รับผิดชอบรัฐสภาและสถานทูต พัฒนาหลังยุคก่อการร้ายไออาร์เอในศตวรรษที่ 20² สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีหน่วยสำคัญคือ Garde Républicaine เป็นหน่วยกึ่งทหารในสังกัด Gendarmerie ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยรัฐสภา รวมถึงพิธีการของรัฐและประธานาธิบดี ระยะพัฒนาสู่ “ตำรวจรัฐสภายุคใหม่” (หลังปี 2000 – ปัจจุบัน)³ หลังเหตุการณ์ก่อการร้ายทั่วโลก บทบาทตำรวจรัฐสภาเปลี่ยนจาก ยามรักษาการณ์ เป็นหน่วยข่าวกรองด้านภัยคุกคาม หน่วยต่อต้านก่อการร้าย หน่วยควบคุมมีอบ หน่วยคุ้มครองบุคคลสำคัญ ปัจจุบันตำรวจรัฐสภาทั่วโลกมีลักษณะร่วม คือ เป็นหน่วยเฉพาะทางด้านความมั่นคงของฝ่ายนิติบัญญัติ มีอำนาจทางกฎหมายเต็มรูปแบบ ทำงานร่วมกับหน่วยข่าวกรองและทหาร ใช้เทคโนโลยีรักษาความปลอดภัยขั้นสูง ประวัติแนวคิดตำรวจรัฐสภาในประเทศไทย แม้ประเทศไทยจะยังไม่มี

¹ United States Capitol Police. (n.d.). Mission & history. Retrieved May 13, 2026, from <https://www.uscp.gov/the-department/our-mission>

² Metropolitan Police Service. (n.d.). Parliamentary and Diplomatic Protection. Retrieved May 13, 2026, from <https://www.met.police.uk>

³ Encyclopædia Universalis. (n.d.). Histoire de la police française.

“ตำรวจรัฐสภา” เป็นหน่วยอิสระเต็มรูปแบบเหมือนต่างประเทศ แต่มีพัฒนาการมากขึ้น เดิมใช้ตำรวจนครบาลดูแลรัฐสภา ต่อมา มีหน่วยอารักขาและรักษาความปลอดภัยประจำสภา มีการเสนอแนวคิดจัดตั้ง “ตำรวจรัฐสภา” เพื่อแยกภารกิจออกจากตำรวจทั่วไป เพิ่มความเป็นมืออาชีพ รองรับการคุ้มครองความปลอดภัยของเมือง แนวคิดนี้มักปรากฏในงานวิชาการและข้อเสนอปฏิรูปด้านความมั่นคงรัฐสภา อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภา ด้านรักษาความปลอดภัยรัฐสภา ควบคุมการเข้า-ออกอาคารตรวจค้นอาวุธ วัตถุระเบิด ดูแลการประชุมรัฐสภา ป้องกันเหตุรุนแรง ด้านบังคับใช้กฎหมาย มีอำนาจจับกุมในเขตรัฐสภาสอบสวนความผิดที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ควบคุมผู้ก่อความวุ่นวาย ดำเนินคดีตามกฎหมาย ด้านอารักขาบุคคลสำคัญคุ้มครองประธานรัฐสภา คุ้มครองสมาชิกสภา ดูแลผู้นำต่างประเทศที่มาเยือน จัดแผนรักษาความปลอดภัยการประชุมพิเศษ ด้านความมั่นคงและข่าวกรอง ประเมินภัยคุกคามทางการเมือง ติดตามกลุ่มก่อความไม่สงบเผด็จการก่อการร้าย ใช้ระบบกล้องและเทคโนโลยีความปลอดภัย ด้านควบคุมฝูงชน ดูแลการประชุมหน้ารัฐสภา ป้องกันการบุกรุกอาคาร ใช้มาตรการตามหลักสากล ประสานตำรวจท้องที่ ตำรวจรัฐสภาเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการคุ้มครองสถาบันนิติบัญญัติซึ่งเป็นศูนย์กลางอำนาจประชาธิปไตย พัฒนาจากยามรักษาการณ์ไปสู่ หน่วยตำรวจเฉพาะ และพัฒนาเป็น หน่วยความมั่นคงสมัยใหม่ ปัจจุบันตำรวจรัฐสภามีบทบาทสำคัญในความปลอดภัยของฝ่ายนิติบัญญัติ การรักษาระบอบประชาธิปไตย การป้องกันภัยคุกคามทางการเมือง⁴

สำหรับประวัติตำรวจรัฐสภาไทยนั้น ระยะเวลาเริ่มต้นหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ประเทศไทยมีระบบรัฐสภา จึงต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยในการประชุมสภา ในระยะแรก ยังไม่มีตำรวจรัฐสภาโดยเฉพาะ ในการรักษาความปลอดภัยใช้ ตำรวจนครบาล ทหารรักษาการณ์ เจ้าหน้าที่มหาดไทย หน้าที่หลักคือ รักษาความสงบในการประชุม ควบคุมผู้เข้าฟัง ป้องกันการก่อเหตุในสภา ถือเป็น “จุดกำเนิดภารกิจตำรวจรัฐสภาในประเทศไทย” แม้ยังไม่เป็นหน่วยเฉพาะ ระยะเวลาอยุธยา-อาณาจักรอยุธยา (พ.ศ. 2517 – 2562) เมื่อรัฐสภาไทยมีอาคารถาวรที่ถนอมอยู่ทองใน ภารกิจรักษาความปลอดภัยเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะช่วงวิกฤตการเมือง จึงเริ่มมีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยเฉพาะรัฐสภา ได้แก่ ตำรวจนครบาลประจำรัฐสภา กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน หน่วยข่าวกรองด้านการเมือง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของสภา ช่วงนี้ถือว่าเป็น “ยุคก่อนตำรวจรัฐสภาแบบองค์กรเฉพาะ” เพราะยังขึ้นตรงต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ระยะเวลารัฐสภาใหม่และแนวคิดตำรวจรัฐสภาเฉพาะ (พ.ศ. 2562 – ปัจจุบัน) เมื่อมีอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ สืบปายะสภาสถาน ภารกิจด้านความมั่นคงมีความซับซ้อนมากขึ้น จึงเกิดแนวคิดจัดตั้ง “ตำรวจรัฐสภา” เพื่อ แยกภารกิจออกจากตำรวจทั่วไป รองรับการชุมนุมทางการเมืองขนาดใหญ่ เพิ่มความเป็นมืออาชีพด้านความปลอดภัยฝ่ายนิติบัญญัติ พัฒนาเป็นหน่วย

⁴ รัฐสภาไทย. (ม.ป.ป.). ประวัติและพัฒนาการของรัฐสภาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

เฉพาะทางในอนาคต แม้ปัจจุบันยังไม่มีพระราชบัญญัติจัดตั้งตำรวจรัฐสภาโดยตรง แต่ในทางปฏิบัติได้มีการใช้คำว่า ตำรวจรัฐสภา หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมายเฉพาะเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่รัฐสภา อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาในประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน อำนาจหน้าที่ “ภายในบริเวณรัฐสภา” รักษาความสงบเรียบร้อยในการประชุม ดูแลความปลอดภัยในห้องประชุม ป้องกันการก่อความวุ่นวาย ควบคุมบุคคลที่ฝ่าฝืนข้อบังคับสภา สนับสนุนประธานสภาในการรักษาระเบียบ ควบคุมการเข้า-ออกพื้นที่ ตรวจบัตรผู้เข้ารัฐสภา ตรวจอาวุธและวัตถุต้องห้าม คัดกรองผู้มาติดต่อราชการ ดูแลระบบรักษาความปลอดภัย บังคับใช้กฎหมายในพื้นที่รัฐสภา ตำรวจมีอำนาจเช่นเดียวกับตำรวจทั่วไป ได้แก่ จับกุมผู้กระทำความผิด ควบคุมตัวผู้ก่อเหตุ สอบสวนความผิดที่เกิดในพื้นที่ ดำเนินคดีตามกฎหมายอาญา การอารักขาบุคคลสำคัญ ประธานสภา รองประธานสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และแขกต่างประเทศ อำนาจหน้าที่ “ภายนอกบริเวณรัฐสภา” ควบคุมการชุมนุมทางการเมือง ดูแลพื้นที่รอบรัฐสภา ป้องกันการบุกรุกอาคาร จัดแนวควบคุมฝูงชน ใช้มาตรการตามกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ ปฏิบัติการด้านข่าวกรอง ประเมินภัยคุกคามต่อรัฐสภา ติดตามการเคลื่อนไหวกลุ่มเสี่ยง วางแผนรักษาความปลอดภัยล่วงหน้า ประสานหน่วยความมั่นคงอื่น อารักขาบุคคลสำคัญนอกพื้นที่ ดูแลเส้นทางเดินทางคุ้มครองสมาชิกสภาในกิจกรรมสำคัญ ปฏิบัติภารกิจคุ้มกันพิเศษ สนับสนุนภารกิจตำรวจทั่วไป ควบคุมมีอบปฏิบัติการพิเศษ ป้องกันเหตุรุนแรงทางการเมือง รักษาความมั่นคงของรัฐ พัฒนาการของการใช้อำนาจหน้าที่อดีต (ก่อนปี 2540) เน้นรักษาความสงบพื้นฐาน อำนาจไม่เฉพาะทาง ทำหน้าที่เหมือนตำรวจทั่วไป ระยะวิกฤตการเมือง (2549-2562) เน้นควบคุมมีอบ เน้นข่าวกรอง ใช้กำลังควบคุมฝูงชนมากขึ้น ปัจจุบัน เน้นความปลอดภัยเชิงระบบ ใช้เทคโนโลยีความมั่นคง เน้นการป้องกันก่อนเกิดเหตุ มีแนวโน้มพัฒนาเป็นหน่วยเฉพาะ ตำรวจรัฐสภาไทยพัฒนาจาก ตำรวจนครบาล ไปสู่ ตำรวจประจำรัฐสภา และพัฒนาเป็นแนวคิดตำรวจรัฐสภาเฉพาะ แม้ยังไม่เป็นหน่วยตามกฎหมายเฉพาะ แต่ในทางปฏิบัติถือเป็นหน่วยสำคัญด้านความมั่นคงของฝ่ายนิติบัญญัติ อำนาจหน้าที่ครอบคลุมทั้งภายในรัฐสภา (รักษาความสงบ บังคับใช้กฎหมาย อารักขาบุคคลสำคัญ) ภายนอกรัฐสภา (ควบคุมมีอบ ข่าวกรอง อารักขาบุคคลสำคัญ)⁵

ในส่วนอำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาไทย รัฐสภาเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความสำคัญสูงสุดในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นองค์กรใช้อำนาจนิติบัญญัติของรัฐ การประชุมของรัฐสภาจึงต้องได้รับการคุ้มครองด้านความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย และศักดิ์ศรีของสภา ด้วยเหตุนี้จึงเกิดหน่วยงานเฉพาะที่ทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัยของรัฐสภาโดยตรง คือ “ตำรวจรัฐสภา” ซึ่งถือเป็นกลไกสนับสนุนการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติอย่างมีประสิทธิภาพ ตำรวจรัฐสภาไทยมีพัฒนาการยาวนานตั้งแต่การเริ่มต้นรัฐสภาหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475

⁵ การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นจุดเริ่มต้นของระบบรัฐสภาไทยและกลไกรักษาความปลอดภัยในฝ่ายนิติบัญญัติ

จนถึงปัจจุบัน ทั้งในด้านโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และบทบาทในการรักษาความมั่นคงของรัฐสภา ประวัติความเป็นมาของตำรวจรัฐสภาไทย เริ่มต้นหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ประเทศไทยมีรัฐสภาเป็นครั้งแรก และจำเป็นต้องมีหน่วยงานรักษาความปลอดภัยของสภาโดยเฉพาะ มีหลักฐานว่าหน่วยตำรวจรัฐสภาเริ่มก่อตั้งขึ้น ประมาณ พ.ศ. 2476 โดยเป็นเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของสภาและสถานที่ประชุมรัฐสภา ในระยะแรก หน่วยงานดังกล่าวยังเป็นเพียงหน่วยย่อยในระบบธุรการรัฐสภา และมีชื่อเรียกหลายรูปแบบ เช่น แผนกตำรวจสภา แผนกตรวจรัฐสภา ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาอย่างเป็นทางการเป็นระบบในช่วงปลายทศวรรษ 2490 หน่วยรักษาความปลอดภัยของสภาก็ได้รับการจัดโครงสร้างชัดเจนขึ้น การพัฒนายุคกลาง (พ.ศ. 2500–2530) ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ถึงยุคพัฒนาประชาธิปไตย หน่วยตำรวจรัฐสภามีบทบาทชัดเจนในฐานะ หน่วยรักษาความปลอดภัยของที่ประชุม ผู้ดูแลระเบียบวินัยในบริเวณสภา หน่วยอารักขาสมาชิกรัฐสภาตำรวจรัฐสภาไม่ได้สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่เป็น ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา อยู่ภายใต้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ลักษณะพิเศษคือ ใช้ยศแบบตำรวจ สวมเครื่องแบบคล้ายตำรวจ แต่สถานะเป็นข้าราชการพลเรือนของรัฐสภา โครงสร้างดังกล่าวสะท้อนแนวคิดสำคัญว่า รัฐสภาต้องมีอำนาจควบคุมความปลอดภัยของตนเอง เพื่อคุ้มครองอิสระของฝ่ายนิติบัญญัติ การพัฒนายุคใหม่ (หลังรัฐธรรมนูญ 2540 – ปัจจุบัน) หลังการปฏิรูประบบราชการและรัฐสภายุคใหม่ บทบาทตำรวจรัฐสภาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องปัจจุบันตำรวจรัฐสภา สังกัดสำนักรักษาความปลอดภัย อยู่ภายใต้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และกลุ่มงานรักษาความปลอดภัย สำนักบริหารงานกลาง สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สินในรัฐสภา นอกจากนี้ ยังมีบทบาทเพิ่มขึ้นในเรื่อง การคัดกรองบุคคล การควบคุมพื้นที่หวงห้าม การรักษาความปลอดภัยระดับสากล ซึ่งสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของรัฐสภาไทยในฐานะองค์กรสมัยใหม่ อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาไทย อำนาจหน้าที่ในอดีต ในระยะเริ่มต้น อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภานั้นเน้นเพียง รักษาความสงบเรียบร้อยในอาคารรัฐสภา ดูแลสถานที่ประชุม อำนวยความสะดวกแก่สมาชิกสภา นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ควบคุมผู้เข้าประชุม ตรวจจาวุธ ดูแลระเบียบในห้องประชุม การเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในห้องประชุมต้องได้รับคำสั่งจากประธานสภาเท่านั้น อำนาจหน้าที่ในปัจจุบัน ปัจจุบันอำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาครอบคลุมหลายด้านหลัก ทั้งด้านความปลอดภัย รักษาความปลอดภัยรัฐสภา คัดกรองบุคคลเข้าออก ตรวจค้นอาวุธกฎหมาย ด้านความปลอดภัยของรัฐสภากำหนดให้บุคคลต้องผ่านการตรวจจากตำรวจรัฐสภาก่อนเข้าสู่พื้นที่ ด้านอารักขาบุคคลสำคัญ ตำรวจรัฐสภามีหน้าที่อารักขา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา คณะรัฐมนตรี อาคันตุกะต่างประเทศ บุคคลสำคัญ รวมถึงข้าราชการและประชาชนในรัฐสภา ด้านการรักษาระเบียบในที่ประชุม ตำรวจรัฐสภามีหน้าที่ รักษาความเรียบร้อยในที่ประชุม ปฏิบัติตามคำสั่งประธานสภา ควบคุมบุคคลที่ก่อความวุ่นวาย ถือเป็นกลไกบังคับใช้ “อำนาจภายในของสภา”

ด้านการอำนวยความสะดวก ตำรวจรัฐสภาทำหน้าที่ ดูแลการจราจรในพื้นที่รัฐสภา อำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อราชการ สนับสนุนการจัดงานของรัฐสภา การใช้อำนาจในบริเวณรัฐสภา ในทางกฎหมาย อำนาจตำรวจรัฐสภามีลักษณะเป็น อำนาจเฉพาะเขต (Special Jurisdiction) ภายในรัฐสภา ตำรวจรัฐสภามีอำนาจ ตรวจสอบบุคคลและสัมภาระ ควบคุมการเข้าออก ควบคุมพื้นที่ หวงห้าม ควบคุมสถานการณ์ความไม่สงบ อำนาจดังกล่าวเป็นไปเพื่อคุ้มครอง ความปลอดภัย อิศระของสภา ความสงบของการประชุม การใช้อำนาจนอกบริเวณรัฐสภา โดยหลักตำรวจรัฐสภาไม่มี อำนาจตำรวจทั่วไปแบบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อำนาจภายนอกมีเพียง การอารักขาบุคคลสำคัญ เช่น คู่มกันประธานสภา คู่มกันคณะผู้แทนรัฐสภา การประสานงานกับตำรวจแห่งชาติ กรณีมีเหตุ ความมั่นคง ตำรวจรัฐสภาจะทำหน้าที่สนับสนุน การรักษาความปลอดภัยงานรัฐสภานอกสถานที่ ดังนั้นอำนาจนอกพื้นที่จึงเป็น อำนาจตามภารกิจ ไม่ใช่อำนาจตำรวจทั่วไป⁶

เมื่อวิเคราะห์บทบาทเชิงรัฐศาสตร์และกฎหมายตำรวจรัฐสภาไทยเป็นหน่วยรักษา ความปลอดภัยเฉพาะของฝ่ายนิติบัญญัติ อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภามีลักษณะเฉพาะ คือ มี อำนาจสูงภายในรัฐสภา มีอำนาจจำกัดภายนอก ปฏิบัติงานภายใต้คำสั่งประธานสภา บทบาทของ ตำรวจรัฐสภาจึงไม่ใช่เพียงการรักษาความปลอดภัย แต่เป็นกลไกค้ำประกันความสงบเรียบร้อยของ สถาบันนิติบัญญัติ และเป็นองค์ประกอบสำคัญของรัฐประชาธิปไตยสมัยใหม่ หลักกฎหมายพื้นฐาน เกี่ยวกับอำนาจตำรวจรัฐสภา ตำรวจรัฐสภาไทยมีสถานะเป็น ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา มิใช่ตำรวจตาม กฎหมายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนั้นอำนาจหน้าที่จึงเกิดจาก อำนาจตามกฎหมายอาญาและวิธี พิจารณาความอาญา อำนาจตามกฎหมายความมั่นคงและระเบียบรัฐสภา อำนาจตามคำสั่ง ประธานสภาซึ่งถือเป็น อำนาจภายในของรัฐสภา (Parliamentary privilege) ดังนั้นอำนาจตำรวจ รัฐสภามีลักษณะพิเศษคือ ภายในรัฐสภา มีอำนาจกว้าง ภายนอก มีอำนาจจำกัด อำนาจด้าน “การสืบสวน” ในบริเวณรัฐสภา ตำรวจรัฐสภามีอำนาจสืบสวนเพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ตรวจสอบพฤติการณ์บุคคลต้องสงสัย สืบหาข่าวร้ายคุกคาม ตรวจสอบการกระทำผิดในพื้นที่ รวบรวมข้อมูลเหตุรุนแรง อำนาจนี้เกิดจาก หน้าที่รักษาความปลอดภัยรัฐสภา หลักป้องกัน อาชญากรรม จึงเป็น อำนาจเชิงป้องกัน (preventive power) ภายนอกบริเวณรัฐสภา ตำรวจรัฐสภา ไม่มีอำนาจสืบสวนทั่วไปเหมือนตำรวจแห่งชาติ แต่สามารถสืบสวนได้ในกรณีเกี่ยวข้องกับ ความปลอดภัยรัฐสภา เกี่ยวข้องกับสมาชิกสภา เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามต่อการประชุม โดยต้องประสานตำรวจท้องที่เสมอ อำนาจด้าน “การสอบสวน” ในบริเวณรัฐสภา ตำรวจรัฐสภา ไม่มีอำนาจเป็นพนักงานสอบสวนโดยตรง เพราะกฎหมายกำหนดให้พนักงานสอบสวนคือ ตำรวจตาม กฎหมายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนั้นตำรวจรัฐสภามีได้เพียง การสอบถามข้อเท็จจริงเบื้องต้น การรวบรวมพยานหลักฐาน การส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวน ถือเป็น อำนาจสอบสวนเชิงธุรการ

⁶ ราชกิจจานุเบกษา. (2554). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2554. ประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา

ไม่ใช่การสอบสวนตาม ป.วิ.อาญา ภายนอกบริเวณรัฐสภา ไม่มีอำนาจสอบสวนโดยตรง ต้องส่งให้ ตำรวจพื้นที่รับผิดชอบ อำนาจด้าน “การจับกุม” ในบริเวณรัฐสภา ตำรวจรัฐสภาไม่มีอำนาจจับกุมได้ในกรณี จับกุมซึ่งหน้า ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 80 เช่น ทำร้ายร่างกายในรัฐสภา พกอาวุธ บุกรุกพื้นที่ หวงห้าม จับกุมตามคำสั่งประธานสภา เช่น ผู้ก่อความวุ่นวายในที่ประชุม ผู้ขัดคำสั่งประธาน ถือเป็นอำนาจพิเศษของสภา จับกุมเพื่อส่งตำรวจท้องที่ ตำรวจรัฐสภาไม่มีอำนาจควบคุมตัวระยะยาว ต้องส่งตัวทันที ภายนอกบริเวณรัฐสภา ไม่มีอำนาจจับกุมทั่วไป ยกเว้น จับกุมซึ่งหน้า ป้องกันเหตุร้าย ต่อสมาชิกสภา หลังจับกุมต้องส่งตำรวจพื้นที่ทันที อำนาจด้าน “การค้น” ในรัฐสภา ตำรวจรัฐสภา มีอำนาจค้นกว้างกว่าตำรวจทั่วไป เพราะเป็นพื้นที่ควบคุมพิเศษ สามารถค้นได้โดย ค้นบุคคล ก่อนเข้าอาคาร ค้นกระเป๋า ตรวจรถ ค้นหาวัตถุอันตราย ไม่ต้องใช้หมายค้น เพราะถือเป็น มาตรการความปลอดภัยของสถานที่ราชการ ภายนอกรัฐสภา ไม่มีอำนาจค้นทั่วไป ต้องใช้หมายค้น หรืออาศัย ตำรวจท้องที่ อำนาจด้าน “การควบคุม” ในรัฐสภา ตำรวจรัฐสภาไม่มีอำนาจควบคุม การเข้าออก การใช้พื้นที่ การชุมนุม การเคลื่อนไหวนในอาคาร รวมถึงควบคุมตัวผู้ก่อเหตุชั่วคราว ภายนอกรัฐสภา ไม่มีอำนาจควบคุมประชาชนทั่วไป ยกเว้นการจัดระเบียบงานรัฐสภานอกสถานที่ การคุ้มกัน บุคคลสำคัญ อำนาจ “เปรียบเทียบปรับ” ตำรวจรัฐสภา ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับทางอาญา โดยตรง เพราะอำนาจนี้เป็นของพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายเฉพาะ แต่สามารถ แจ้งข้อหา จัดทำบันทึก ส่งเรื่องให้ตำรวจ

การใช้อำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง (เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ และกำนันผู้ใหญ่บ้านในบางกรณี) เป็นอำนาจที่มีลักษณะ “กึ่งบริหาร-กึ่งกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญา” โดยมีฐานอำนาจตามกฎหมายหลายฉบับ และต้องอยู่ภายใต้หลักนิติรัฐ และหลักความได้สัดส่วนตามรัฐธรรมนูญกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (ในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับการประสานงาน) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 โดยแยกตามประเภทอำนาจ อำนาจการสืบสวน ฐานกฎหมาย ป.วิ.อาญา มาตรา 2 (นิยาม “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ”) ป.วิ.อาญา มาตรา 131 การสอบสวนสามัญ พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ลักษณะอำนาจพนักงาน ฝ่ายปกครองมีอำนาจสืบสวนในฐานะ “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ” ตาม ป.วิ.อาญา โดยสามารถ รับแจ้งเหตุ ตรวจสถานที่เกิดเหตุ รวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้น ตรวจสอบการกระทำ ความผิดในพื้นที่รับผิดชอบ ข้อจำกัด ต้องไม่ละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน เช่น เสรีภาพใน ร่างกายและเคหสถาน (ตามรัฐธรรมนูญ) อำนาจการสอบสวน ฐานกฎหมาย ป.วิ.อาญา กำหนดว่า พนักงานฝ่ายปกครองระดับตั้งแต่ นายอำเภอขึ้นไป เป็น “พนักงานสอบสวน” ได้ในเขต อำนาจของตน ขอบเขตอำนาจ รับคำร้องทุกข์ ออกหมายเรียกพยานหรือผู้ต้องหา ทำสำนวนสอบสวน มีความเห็นสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง เสนอพนักงานอัยการ ลักษณะเฉพาะ ในทางปฏิบัติ ปัจจุบัน

การสอบสวนส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของตำรวจ แต่กฎหมายยังเปิดช่องให้นายอำเภอใช้อำนาจสอบสวนได้ อำนาจการจับกุม ฐานกฎหมาย ป.วิ.อาญา มาตรา 66 มาตรา 78 พนักงานฝ่ายปกครองสามารถจับกุมได้เช่นเดียวกับตำรวจ กรณีจับโดยไม่มีหมาย ความผิดซึ่งหน้า มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะหลบหนี หลักปฏิบัติ แจ้งข้อกล่าวหา แจ้งสิทธิผู้ถูกจับ ส่งตัวพนักงานสอบสวนโดยเร็ว การจับโดยมิชอบอาจเป็นความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังตาม ป.อาญา มาตรา 309 อำนาจการเปรียบเทียบปรับ ฐานกฎหมาย ป.วิ.อาญา มาตรา 37 กฎหมายเฉพาะ เช่น กฎหมายควบคุมอาคาร กฎหมายสาธารณสุข เงื่อนไข เป็นความผิดลหุโทษ ผู้ต้องหายินยอม ชำระค่าปรับครบถ้วน เมื่อเปรียบเทียบแล้ว คดีระงับ อำนาจควบคุมตัว ฐานกฎหมาย ป.วิ.อาญา มาตรา 83 มาตรา 87 ระยะเวลา ควบคุมตัวได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง เว้นแต่ศาลอนุญาตให้ฝากขัง หลักคุ้มครองสิทธิ รัฐธรรมนูญ มาตรา 29 รับรองว่า การควบคุมตัวต้องกระทำตามกฎหมายและตรวจสอบได้ อำนาจค้น ฐานกฎหมาย ป.วิ.อาญา มาตรา 92 – 102 ประเภท ค้นโดยมีหมายค้น ต้องได้รับหมายจากศาล ค้นโดยไม่มีหมายกรณีฉุกเฉิน เช่น ความผิดซึ่งหน้า ไล่ติดตามผู้ต้องหา หลักเกณฑ์ ต้องมีเหตุอันควร ต้องทำบันทึกการค้น ต้องมีพยานในการค้น การค้นโดยมิชอบเป็นการละเมิดสิทธิในเคหสถาน (รัฐธรรมนูญ มาตรา 36) การเปรียบเทียบเชิงโครงสร้างอำนาจ ประเภทอำนาจ พนักงานฝ่ายปกครองมีอำนาจหรือไม่ ข้อจำกัดสำคัญ สืบสวน ต้องไม่ละเมิดสิทธิ สอบสวน (ตามมาตรา 18) ปัจจุบันใช้น้อย จับกุม ต้องมีเหตุชอบด้วยกฎหมาย เปรียบเทียบปรับ (กรณีกฎหมายกำหนด) ต้องเป็นลหุโทษ ควบคุมตัว ไม่เกิน 48 ชม. ค้น ต้องมีหมาย เว้นแต่ฉุกเฉิน สรุปลงบันทึกนิติรัฐ พนักงานฝ่ายปกครองมีอำนาจใกล้เคียงตำรวจในทางกฎหมาย แต่การใช้อำนาจต้องอยู่ภายใต้ หลักความชอบด้วยกฎหมาย หลักความจำเป็น หลักความได้สัดส่วน การตรวจสอบโดยศาลหากใช้อำนาจเกินขอบเขต อาจเกิดความรับผิดทางอาญา ความรับผิดทางแพ่ง ความรับผิดทางวินัย⁷

การใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ต้องอยู่ภายใต้ หลักนิติรัฐ (Rule of Law) และต้องมีฐานอำนาจตามกฎหมายอย่างชัดเจน โดยเฉพาะตาม พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ต่อไปนี้เป็นกรอธิบายโดยละเอียดแยกตามประเภทอำนาจ อำนาจการสืบสวน (Investigation Power – ชั้นสืบสวน) ความหมาย “การสืบสวน” คือ การแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเบื้องต้น เพื่อทราบว่า มีการกระทำความผิดหรือไม่ ใครเป็นผู้กระทำความผิด ฐานกฎหมาย ป.วิ.อาญา มาตรา 2 (นิยาม) ป.วิ.อาญา มาตรา 131 และมาตรา 131/1พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 มาตรา 6 และมาตรา 66 ขอบเขตอำนาจ ตำรวจสามารถ รับแจ้งเหตุตรวจสถานที่เกิดเหตุ รวบรวมพยานหลักฐาน สอบถามพยานบุคคล ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้อจำกัดสำคัญ ต้องไม่ละเมิดสิทธิ

⁷ ราชกิจจานุเบกษา. (2457). พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม). ราชกิจจานุเบกษา.ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

และเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 25 และมาตรา 28 อำนาจการสอบสวน (Inquiry Power – ชั้นพนักงานสอบสวน) ความหมาย “การสอบสวน” คือ การรวบรวมพยานหลักฐานโดยพนักงานสอบสวน เพื่อเสนอความเห็นสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องต่อพนักงานอัยการ ฐานกฎหมาย ป.วิ.อาญา มาตรา 2 (นิยาม “พนักงานสอบสวน”) ป.วิ.อาญา มาตรา 121 ป.วิ.อาญา มาตรา 131 – 147 ขอบเขตอำนาจ พนักงานสอบสวนมีอำนาจ เรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ (มาตรา 52) ออกหมายเรียกผู้ต้องหา ขอหมายค้นหรือหมายจับต่อศาล มีคำสั่งปล่อยชั่วคราว ต้องคำนึงถึงหลัก สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ สิทธิในการมีทนายความ สิทธิไม่ให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง อำนาจการจับกุม (Arrest Power) ฐานกฎหมาย ป.วิ.อาญา มาตรา 66 – 87 ป.อาญา มาตรา 68 (การป้องกันโดยชอบ) ประเภทการจับกุม จับตามหมายจับ (มาตรา 66) ต้องมีหมายจับจากศาล เว้นแต่กรณีฉุกเฉินตามกฎหมายกำหนด จับโดยไม่มีหมายจับ (มาตรา 78) กรณีความผิดซึ่งหน้า มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะหลบหนี หลักปฏิบัติ ต้องแสดงตน แจ้งข้อกล่าวหา แจ้งสิทธิ จัดทำบันทึกการจับกุม การจับที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อาจเป็นการละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 อำนาจการเปรียบเทียบปรับ ความหมาย เป็นอำนาจยุติคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวนในความผิดเล็กน้อย ฐานกฎหมาย ป.วิ.อาญา มาตรา 37 พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 กฎหมายเฉพาะที่กำหนดให้เปรียบเทียบได้ เงื่อนไข เป็นความผิดลหุโทษ ผู้ต้องหายินยอม ชำระค่าปรับครบถ้วน เมื่อเปรียบเทียบแล้ว คดีระงับไป อำนาจควบคุมตัว (Detention Power) ฐานกฎหมาย ป.วิ.อาญา มาตรา 83 มาตรา 87 มาตรา 90 ระยะเวลา ควบคุมตัวเบื้องต้นไม่เกิน 48 ชั่วโมง หากต้องการฝากขังต้องขออนุญาตศาล รัฐธรรมนูญ มาตรา 29 คัมครองสิทธิในเสรีภาพของบุคคล อำนาจค้น (Search Power) ฐานกฎหมาย ป.วิ.อาญา มาตรา 92 – 102 ประเภทการค้น ค้นโดยมีหมายค้น ต้องได้รับอนุญาตจากศาล ค้นโดยไม่มีหมายค้น (มาตรา 92) กรณี ความผิดซึ่งหน้า ไล่ติดตามผู้ต้องหา มีเหตุฉุกเฉินเร่งด่วน หลักการสำคัญ ค้นเวลากลางวัน เว้นแต่มีเหตุจำเป็น ต้องมีพยานในการค้น ต้องทำบันทึกการค้น การค้นโดยมิชอบ เป็นการละเมิดสิทธิในเคหสถานตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 36 หลักควบคุมการใช้อำนาจตำรวจ การใช้อำนาจทั้งหมดต้องอยู่ภายใต้ หลักความได้สัดส่วน (Proportionality) หลักความจำเป็น (Necessity) หลักความชอบด้วยกฎหมาย (Legality) การตรวจสอบโดยศาลและองค์กรอิสระ สรุปลเชิงวิเคราะห์ อำนาจตำรวจแบ่งเป็น ระดับใหญ่ คือ ระดับป้องกันและสืบสวน ระดับสอบสวนดำเนินคดี ระดับใช้อำนาจบังคับ เช่น จับ ควบคุม ค้น ทุกอำนาจต้องมีฐานกฎหมายรองรับ หากใช้อำนาจเกินขอบเขต จะก่อให้เกิด ความรับผิดทางอาญา ความรับผิดทางแพ่ง และความรับผิดทางวินัย⁸

⁸ ราชกิจจานุเบกษา. (2565). พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565. ราชกิจจานุเบกษา, 139(64 ก). น. 1–65
ป.วิอาญา

จากข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้น ทำให้มีประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญและน่าจะนำมาทำการศึกษาวิจัย ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่งคือการใช้อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาภายในบริเวณรัฐสภา ปัญหาการใช้อำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2554 มาตรา ๑๖ ให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สินภายในบริเวณรัฐสภา

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภายในบริเวณรัฐสภา

จึงมีผลตามกฎหมายได้ให้เครื่องมือกับตำรวจรัฐสภา ให้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น อำนาจสืบสวน สอบสวน จับ ควบคุม ค้น และเปรียบเทียบปรับ ภายในบริเวณรัฐสภา ทำให้เกิดปัญหาความไม่ชัดเจนว่า ตำรวจรัฐสภาทำตามอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้แค่ไหน อย่างไร เช่น กรณีการสอบสวน และการเปรียบเทียบปรับ กรณีการสอบสวน ในบริเวณรัฐสภา ตำรวจรัฐสภา ไม่มีอำนาจเป็นพนักงานสอบสวนโดยตรง เพราะกฎหมายกำหนดให้พนักงานสอบสวนคือ ตำรวจตามกฎหมายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนั้นตำรวจรัฐสภาไม่ได้เพียง การสอบถามข้อเท็จจริงเบื้องต้น การรวบรวมพยานหลักฐาน การส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวน ถือเป็น อำนาจสอบสวนเชิงธุรการ ไม่ใช่การสอบสวนตาม ป.วิ.อาญา ในทางปฏิบัติสมควรให้ตำรวจรัฐสภา มีพนักงานสอบสวน เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอบสวนคดีต่างๆที่เกิดในเขตอำนาจของตนหรือเหตุซึ่งหน้า ตาม ป.วิ.อาญา ให้เกิดความน่าเชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน ผู้นำต่างประเทศที่มาเยือน และมีมาตรฐานเทียบเท่าตำรวจรัฐสภาสากล

กรณีการเปรียบเทียบปรับ ตำรวจรัฐสภา ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับทางอาญาโดยตรง เพราะอำนาจนี้เป็นของพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายเฉพาะ แต่สามารถ แจ้งข้อหา จัดทำบันทึก ส่งเรื่องให้ตำรวจท้องที่ ในทางปฏิบัติ ตำรวจรัฐสภาต้องควบคุม ดูแลการจราจรภายในบริเวณรัฐสภาเป็นปกติตามอำนาจหน้าที่ ในกรณีที่มีเหตุการณ์ฝ่าฝืนกฎจราจร หรือการกระทำผิดข้อบังคับ ตำรวจรัฐสภาทำได้เพียงว่ากล่าวตักเตือน จึงทำให้ยังมีผู้ฝ่าฝืนกฎจราจร หรือการกระทำผิดข้อบังคับ ยังกระทำกระทำความผิดนั้นอยู่

ประเด็นที่สองคือการใช้อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาภายนอกบริเวณรัฐสภา ปัญหาการใช้
อำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2554 มาตรา ๑๖
ให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาทำหน้าที่รักษา ความสงบเรียบร้อย
และรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สินภายในบริเวณรัฐสภา

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวล
กฎหมายอาญา และให้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภายในบริเวณรัฐสภา

การที่กฎหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา
และให้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา ภายในบริเวณรัฐสภา เท่านั้น จึงทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่
ของตำรวจรัฐสภาภายนอกบริเวณรัฐสภา เช่น การอารักขาบุคคลสำคัญภายนอกบริเวณรัฐสภา
การรักษาความปลอดภัยการประชุมระหว่างประเทศภายนอกบริเวณรัฐสภา มีปัญหาว่าตำรวจรัฐสภา
ยังเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงาน
ฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภายนอกบริเวณรัฐสภา
ได้หรือไม่ อย่างไร ในทางปฏิบัติสมควรที่จะให้อำนาจนั้นไปภายนอกบริเวณรัฐสภาตามภารกิจ เพื่อให้
การปฏิบัติหน้าที่ภายนอกบริเวณรัฐสภามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างกรณี การรักษาความ
ปลอดภัยของตำรวจรัฐสภาในการประชุม IPU ณ โรงแรม ซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ภายนอกบริเวณ
รัฐสภา หากมีเหตุการณ์การลอบทำร้าย ผู้นำต่างประเทศที่มาเยือน ตำรวจรัฐสภาสามารถใช้อำนาจ
และหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
เพื่อป้องกันเหตุที่เกิดขึ้นได้หรือไม่ อย่างไร เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน
ผู้นำต่างประเทศที่มาเยือน และมีมาตรฐานเทียบเท่าหลักสากล

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ การใช้อำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่
ตำรวจ และตำรวจรัฐสภา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในเรื่องการใช้อำนาจหน้าที่ของ ตำรวจ
รัฐสภาในต่างประเทศและของประเทศไทย
3. เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางในการใช้อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาไทย ให้มีประสิทธิภาพ
เทียบเท่ากับหลักสากล

4. เพื่อให้ได้แนวทางที่มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับหลักสากลในการใช้อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาไทย ทั้งในบริเวณรัฐสภาและภายนอกบริเวณรัฐสภา

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ของตำรวจรัฐสภา สภาพปัญหา สาเหตุ และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตลอดจนแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจรัฐสภา โดยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ ดังนี้

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ความรับผิดชอบ และการใช้อำนาจตามกฎหมาย รวมไปถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ของตำรวจรัฐสภา ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยภายในบริเวณรัฐสภา และภายนอกบริเวณรัฐสภา

2. **ขอบเขตด้านพื้นที่** ทำการศึกษาในพื้นที่ของรัฐสภา เนื่องจากรัฐสภาเป็นหน่วยงานด้านนิติบัญญัติที่มีหน้าที่สนับสนุนบทบาทภารกิจของวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ทำให้ในการปฏิบัติงานต้องมีความใกล้ชิดกับสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมักมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และบุคคลที่มาติดต่อราชการ รวมถึงการอารักขาบุคคลสำคัญและภารกิจของตำรวจรัฐสภาภายนอกบริเวณรัฐสภา

3. **ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย** ทำการศึกษาเฉพาะข้าราชการรัฐสภาสามัญ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจรัฐสภา จะมีปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิด กับสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการ ผู้มาติดต่อราชการภายในพื้นที่ของรัฐสภา ทั้งในงานด้านการดูแลอารักขาประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานวุฒิสภา งานเวรรักษาการณ์ งานเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัย และงานสายตรวจปฏิบัติการพิเศษ จึงทำให้รูปแบบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาได้รับอิทธิพลที่หลากหลาย

4. **ขอบเขตด้านเวลา** ผู้วิจัยทำการศึกษา ระหว่างเดือน มกราคม – เมษายน 2569

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Quality Research) ซึ่งผู้ศึกษาทำการค้นคว้าข้อมูลจากทัศนคติ มุมมองของผู้ศึกษา โดยนำเสนอวิธีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

การศึกษาจากการวิจัยเอกสาร (Study from documentary research) เป็นการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา หนังสือ เอกสารรายงานประจำปี เอกสารรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์ ระเบียบฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ และสืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(Internet) ที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดและ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ปัญหาในการใช้อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภา โดยเปรียบเทียบ พนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ การใช้อำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ และตำรวจรัฐสภา
2. ทำให้ทราบการศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในเรื่องการใช้อำนาจหน้าที่ของ ตำรวจรัฐสภาในต่างประเทศและของประเทศไทย
3. ทำให้ทราบผลวิเคราะห์หาแนวทางในการใช้อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาไทย ให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับหลักสากล
4. ทำให้ทราบแนวทางที่มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับหลักสากลในการใช้อำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาไทย ทั้งในบริเวณรัฐสภาและภายนอกบริเวณรัฐสภา

1.6 คำสำคัญ

1. การใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา หมายถึง มีอำนาจหน้าที่หลักในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยภายในบริเวณรัฐสภา รวมถึงการอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกสภา ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนที่เข้ามาติดต่อราชการ โดยอำนาจหน้าที่สำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้ 1. รักษาความปลอดภัยภายในอาคารรัฐสภาและพื้นที่โดยรอบ 2. ตรวจสอบ คัดกรองบุคคล ยานพาหนะ และสิ่งของที่อาจเป็นอันตราย 3. ควบคุมดูแลความสงบเรียบร้อยระหว่างการประชุมรัฐสภา 4. ระวังเหตุฉุกเฉิน เหตุทะเลาะวิวาท หรือภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในพื้นที่รัฐสภา 5. ประสานงานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานด้านความมั่นคงเมื่อเกิดคดีอาญาหรือเหตุร้ายแรง 6. ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของรัฐสภา เพื่อคุ้มครองเกียรติ ศักดิ์ศรี และความปลอดภัยของสถาบันนิติบัญญัติ

2. การใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง มีอำนาจหน้าที่หลักในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมถึงคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยสรุปอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดังนี้ 1. ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา 2. รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชน 3. สืบสวน สอบสวน และรวบรวมพยานหลักฐานในคดีอาญา 4. จับกุม ควบคุมตัว และดำเนินคดี

กับผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย 5. อำนาจความยุติธรรมและบังคับใช้กฎหมายของรัฐ 6. ควบคุมการจราจรและดูแลความปลอดภัยบนท้องถนน 7. ช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ภัยพิบัติ หรือเหตุอันตรายต่าง ๆ

3. การใช้อำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง หมายถึง มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงภายใน และการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องที่ อำนาจหน้าที่โดยสรุปมีดังนี้ 1. รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนในท้องที่ 2. ป้องกันและระงับเหตุอาชญากรรม หรือเหตุที่กระทบต่อความมั่นคง 3. มีอำนาจสืบสวน จับกุม หรือควบคุมผู้กระทำความผิดในบางกรณีตามกฎหมาย 4. อำนาจการด้านการปกครอง การทะเบียน และงานความมั่นคงภายใน 5. ประสานงานกับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นในการบังคับใช้กฎหมาย 6. ดูแลการบังคับใช้กฎหมายพิเศษ เช่น กฎหมายยาเสพติด การพนัน อาวุธ หรือความมั่นคงในพื้นที่ 7. ช่วยเหลือประชาชนและจัดการเหตุฉุกเฉินหรือสาธารณภัยในท้องที่

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายปรีชา วงษ์สุวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	15 เมษายน 2527
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ตำรวจรัฐสภาปฏิบัติการ (เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เลขที่ 1111 ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	
ปริญญาตรี	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เขตดุสิต กทม.
มัธยมศึกษา	โรงเรียนวัดราชบพิธ เขตพระนคร กทม.